

Tomáš Chmela: Strategie od stolu nefungují. Potřebujeme plán, kterému porozumí i malá obec

25.11.2025 - | Sdružení místních samospráv ČR

Předseda Pracovní skupiny pro strategický rozvoj a inovace mluví v rozhovoru o nové Strategii regionálního rozvoje ČR.

Zdůrazňuje potřebu srozumitelného a praktického nástroje pro úředníky i starosty, zachování Ministerstva pro místní rozvoj, prioritní oblasti národních dotací a podporu malých a středních podniků na venkově.

Jako jednu z priorit SMS ČR uvádí spolupráci na tvorbě nové strategie regionálního rozvoje ČR. Jaké by měly být její hlavní body? Na co se doposud například zapomínalo?

Začnu trochu obecněji. Mít v SMS ČR na starosti strategický rozvoj, je opravdová výzva. Ačkoliv to není na první pohled zřejmé, jakákoliv úvaha, včetně ideových směrů našeho sdružení, by měla začínat strategií.

Česká republika je bohužel rekordman v počtu strategií a koncepcí, a naopak popelkou v jejich faktickém využívání. Proto se při přípravě Strategie regionálního rozvoje chci soustředit na prosazování její jednoduchosti a reálnosti. Vzdušných zámků jsme vybudovali hodně, ale srozumitelnou příručku rozvoje pro každého úředníka či starostu jsme zatím vytvořit nedokázali. A právě to je ta ambice, kterou chci prosazovat při tvorbě tohoto důležitého národního dokumentu. A dodávám, že samozřejmě spolu s cílem propsat do něj maximum z priorit našeho sdružení.

S regionálním rozvojem souvisí i samotné ministerstvo, které ho má na starosti. Nejste neklidný z debat o zrušení MMR?

Již v předvolební kampani jsem velmi pozorně a zároveň s nelibostí sledoval u dvou největších uskupení cíl zrušit MMR. Jedná se o opravdu nebezpečnou populistickou zkratku. Jelikož ihned po volbách, při sestavování vlády, se začala objevovat domněnka, že nový ministr či ministryně pro místní rozvoj má být jen na jakousi přechodnou dobu do jeho zrušení, volal jsem uvnitř předsednictva po jednoznačné odmítavé reakci. Jsem rád, že se tak nakonec stalo a předsedovi vítězného volebního hnutí Andreji Babišovi odešel příslušný dopis obsahující návrh SMS ČR. Ten není prostým odmítnutím návrhu zrušit toto ministerstvo, ale spíše požadavek na jeho transformaci. Bylo by totiž optimální, aby z MMR se stalo MÚR – tedy ministerstvo územního rozvoje. To by pod sebou integrovalo i sekci veřejné správy, kterou nyní spravuje ministerstvo vnitra. Agendami přetíženému ministerstvu by se ulevilo a MMR by posílilo. Ne nadarmo už podobně tematicky organizovaný máme příslušný poslanecký výbor v Parlamentu ČR.

Pozitivní zprávou je ovšem fakt, že jsme bleskově po odeslání tohoto dopisu obdrželi základní a stručnou informaci od Andreje Babiše, že MMR rušit nebude. Myslím, že nám všem spadl kámen ze srdce.

Jak jste již naznačil, strategický rozvoj je průřezové téma. Můžete zmínit, co považujete pro SMS ČR za klíčové strategické cíle?

Rozdělil bych to na dvě oblasti, jednou je udržet původní strategickou prioritu. Tou je spravedlivé

financování obcí. Víme i z posledních let, že RUD je oblíbeným tématem různých experimentálních úvah, které tématu rozhodně neprospívají. Stačilo by nám pouze změnit stále trvající disproporci ve financování Prahy, která své příjmy z RUD ani neumí utratit, a měli bychom o problém méně.

Druhou strategickou oblastí, kterou jaksi přivál čas, je boj za existenci malých obcí a úsilí o decentralní správu země. Decentralně spravovaná země by neměla potřebovat speciální pobídky v podobě dotací pro méně rozvinuté regiony. Každé regionální centrum by mělo svou roli, například díky umístění státních úřadů, které dnes zbytečně přetěžují Prahu.

Decentralní pojetí správy však musí sahat i níže. Mělo by umožňovat výkon agend státu na co nejnižších úrovních – co nejbližší lidem. Dám k tomu jednoduchý případ – proč stát nutí koncentrovat výkon přestupkové agendy na ORP, tuto činnost lze přece vykonávat i na obcích nižšího typu, pokud si dovedou zajistit odborné zázemí. A takových drobností, kdy jsou činnosti veřejné správy přesouvány ne mimo centrum, ale více do centra, bychom našli více. Pak se nelze divit, že lidé nevidí na venkově patřičnou perspektivu a přesouvají se také namísto z centra na venkov právě opačně do menších či větších měst.

V posledních měsících bylo i v souvislosti s návrhem státního rozpočtu hodně „živo“ ohledně zachování národních dotačních titulů. Jak by měly být národní dotace nastaveny, aby byly skutečně užitečné pro obce a jejich obyvatele? Které oblasti považujete za prioritní?

Národní dotace by hlavně měly být zachovány, stejně jako MMR samotné. Bohužel poslední dva roky jsme zaznamenali skoro drakonické škrcení alokací v národních dotačních titulech, což považuji za obrovskou chybu. Úplně bych se nebránil nižší výši spolufinancování – padesát i méně procent z hlediska výše dotace, ale rozhodně bych je nerušil. Dotace zajišťují integritu státu, plnění priorit státu samosprávami a jsou tu s námi v různých formách už minimálně tři tisíce let.

Ptáte-li se na prioritní oblasti, určitě bych vyjmenoval bydlení a pak také energetické úspory a chytrá opatření v energetice. Ta je totiž nejen nástrojem dekarbonizace ekonomiky, ale také způsobem, jak zajišťovat energetickou bezpečnost státu.

SMS ČR chce podpořit podnikání zejména malých a středních firem. V čem by se měly podmínky pro tyto podniky změnit, aby se jim dařilo?

Řekl bych, že přání všech organizací v tomto státě i včetně SMS ČR je ulevit z byrokracie, která firmy drtí. Kouzelníci ale nejsme, a proto bych rád zmínil druhý faktor, který jako SMS ČR můžeme více ovlivnit. Tím jsou místní akční skupiny, které čím dál více vytvářejí nástroje podpory pro malé a střední podniky na venkově. Již nyní jsou k dispozici dotace vedoucí k inovacím těchto mikropodniků. Umožňují například vyšší míru automatizace, což je v době velkého nedostatku pracovní síly velmi důležitý krok. Za posílení podpory malých a středních podniků přes MAS již nyní bojujeme pro období po roce 2028.

Článek si můžete pročíst v říjnovém vydání zpravodaje SMSka. Celé číslo si přečtete v elektronické podobě zde. Archiv s předchozími vydáními si otevřete zde.

<https://www.smscr.cz/o-sms-cr/aktuality/tomas-chmela-strategie-od-stolu-nefunguji-potrebujeme-plan-kteremu-porozumi-i-mala-obec-4931cs.html>